

Bent Holther med bevis på at Hegel H4A er "Årets forsterker 2007" i Japan.

Best i Japan

Den største lydmotoren til Bent Holther ble nylig kåret til årets beste i sin klasse av japans største hi-fi blad. Men liker vi japansk lyd i Norge? Tja, innrømmer konstruktøren og skaper derfor en litt mørkere variant tilpasset europeiske ører. Best i Norge?

TEKST OG FOTO KNUT VADSETH

Mens Electrocompaniet og Dynamic Precision har fått masse skryt og oppmerksomhet av de norske hi-fi bladene, har de kinaproduerte forsterkerne til Bent Holter ikke helt hatt den samme super high-end statusen. Dette til tross for flott design, glimrende byggkvalitet og veldig bra spesifikasjoner i forhold til den moderate prisen. Litt av forklaringen er at både EC og DP leverer en fyldig

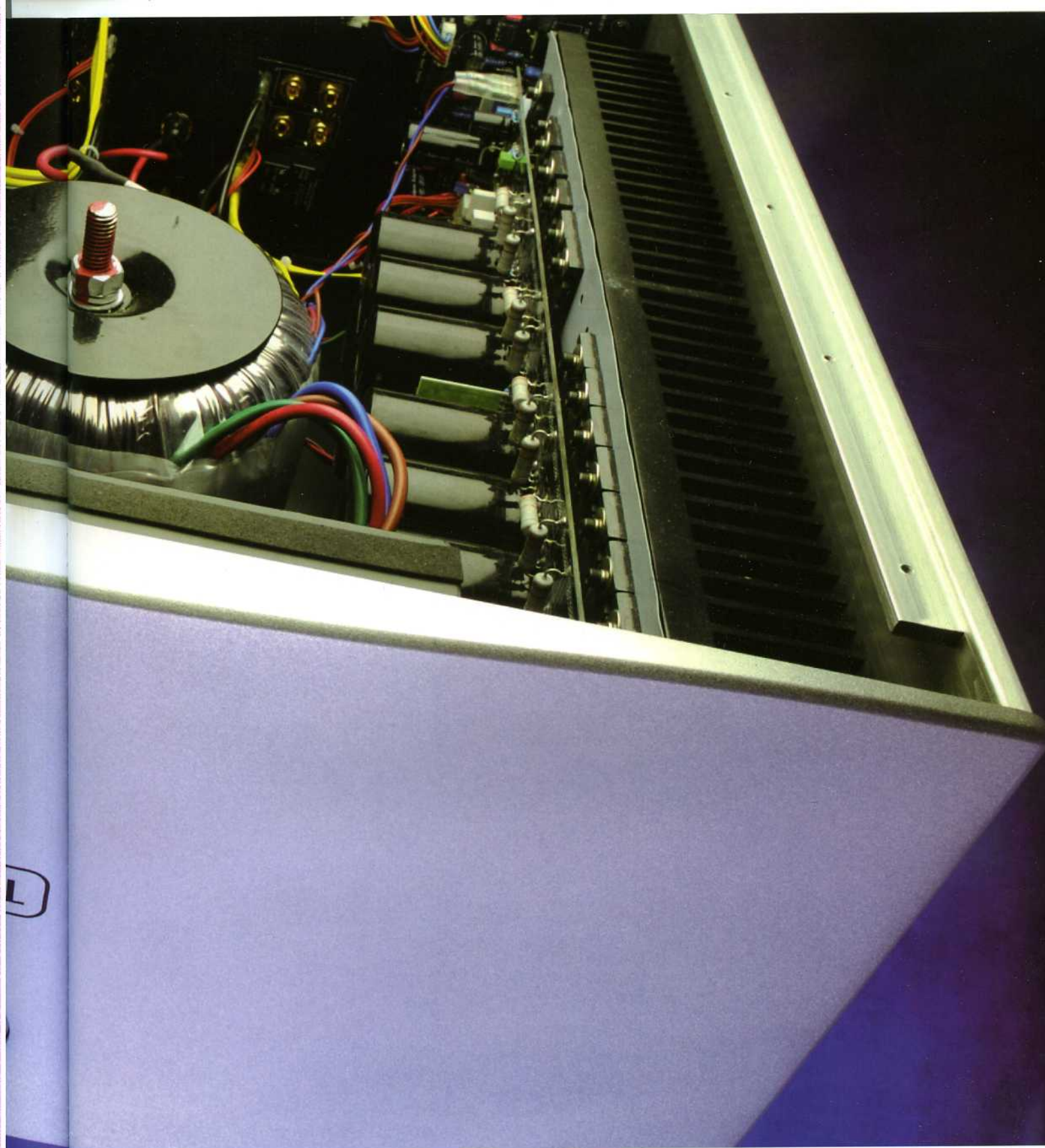
klangbalanse som enkelte velger å sammenlikne med typisk rørlyd, mens den typiske Hegellyden normalt er en litt lysere og lettere o-lyd. Selv om her er en flott dybbass som er strammere enn det meste, er her litt mindre imponatorslam i grunntoneområdet enn disse.

STEPSTONE

At undertegnede er en varm tilhenger av en generelt fyldig klangbalanse, har vel enkelte fått med seg. Og selv om jeg

forsøker å unngå at personlige subjektive oppfatninger skal dominere en omtale, så er det vel ikke til å unngå at ren synsing vil fargelegge en test.

Det var først da Hegel kom med en ny integrert forsterker for drøye året siden, at jeg ikke bare var velvillig til Hegels utvilsomt mange gode sider, men også ble skikkelig begeistret. For her var en kraftig 200 watts integrert løsning med god forforsterkerdel og en dynamisk og ganske frodig klangbalanse; en opplagt brobygger til ekte high-

end. Til en pris av under tyve tusen og lett tilgjengelig i de mange butikkene til Hi-Fi Center kjeden, var dette et veldig bra alternativ til Electrocompaniet ECI 5 og Krell KAV 400 som begge koster mer. Min hovedtest ble bekreftet – og forsterket- av uventet panegyriske gledesutbrudd fra rørfriken Håkon Rognlien i sin second opinion.

HEGEL 10 ÅR

Ved inngangen til 10 års jubileet for Hegel, introduserer så Bent Holther en

ny norsk versjon av sitt flaggskip H-4A hvor han ved bruk av mosFets i drivertrinnet forsiktig har trimmet klangbalansen mot det varme. Da det samtidig tikket inn meldinger fra Japan om at Hegel H-4A var kåret til Årets forsterker, var det spennende å finne ut om dette var samme modell som den jeg skulle få.

Men det var det altså ikke; i Japan er det ingen som ønsker noe varmere lydbilde, de VIL ha lyden litt kjølig pastellfarvet og minimalistisk. Forskjellen i smak er såpass markant at de fleste

japanske produsenter ofte lager egne versjoner til det europeiske markedet. I USA er skillet like mye mellom østkysten med europeiske lydbilder og vestkysten som vil ha det tøffere i bassen og tydeligere i mellomtonen. Så nøytral klangbalanse og hva nå det måtte være er ikke bare en tilfeldig personlige greie, det er faktisk kulturelt betinget.

SOUND OF NORWAY

Jeg hadde helt glemt hvor stor, tung og utrolig lekker dette flaggskipet til Hegel

egentlig er. Da jeg bar bort min egen referanse, Dynamic Precision A-1 S, ble jo DP nesten en puslete lettvekt i forhold. Så uventet mye større, særlig i lengden, og så elegant i uttrykket som Hegel fremstår i stua. Så har Holther også mottatt den norske Designprisen...

Men så var det lyden da...

Jeg hadde ikke før plassert Hegel i referanseanlegget, for det dukket opp en CD-spiller (Aurum) som jeg måtte finne litt mer ut av da den låt så utrolig bra i det komplette Aurum Integris oppsettet. Men hvordan fungerte den komplette CD/pre riggen i andre systemer? Aldeles fremragende, takk; noe av det beste jeg har hørt i finstua. Men poenget er at jeg i farten fullstendig glemte at jeg akkurat hadde erstattet min referanseforsterker med en tilsvarende kraftig sak fra Hegel til langt under halve prisen. Og det uten at jeg i første omgang reagerte...

Det syntes derfor temmelig klart at Hegel neppe kunne være MYE dårligere enn de sedvanlige referanseforsterkerne DP A-1s og EC NEMO, Quad erat demonstrandum. Og siden jeg uforvarende trodde jeg spilte på DP, var det naturlig å fortsette denne evaluering med trofaste DP A-1s som sammenlikningsgrunnlag...

LYSERE KLANG

Klangkarakteren er den største forskjellen mellom disse forsterkerne. Og heller ikke denne forskjellen er særlig dramatisk. Hegel H-4A går minst like dypt og har glimrende kontroll nedover. Men i grunntoneområdet, en oktav eller to høyere, er det litt mer dynamisk kraft og tyngde i den dobbelt så dyre rasehesten til Leif Ernstsens. Allerede dette skaper en viss opplevelse av varme og kropp på A-1, men ingen vil kunne hevde at her mangler noe som helst hos Hegel. Hegel oppleves altså litt lysere, men slett ikke kald og klinisk. I stedet for en typisk a-lyd, kan vi altså snakke om en typisk o-lyd med fokus litt høyere i mellomtonen.

Derfor er Hegel klart mer luftig og åpen oppover, og med en tydeligere overtonestruktur som oppleves fenomenalt ren og oppløst. Sammen med de i toppen litt forsiktige Respons Grande Dimension, vil nok mange foretrekke den særdeles søte og forførende diskanten hos Hegel. Og her er ingen spor av ubehagelige forvrengningsfenomener, men bare masser av luft og myriader av komplekse mikrodetaljer. A-1 forbløffer riktignok med en utrolig glatthet og mangel på den minste antydning til kornstruktur; detaljene liksom smelter sammen til et organisk hele, mens Hegel bare er ekstremt finkornet.

SER LYSET

Selv denne ulikheten kan man tenke seg reduseres ytterligere ved lengere

innspillingstid. Uansett er DP nesten rørlig i sin forsiktige avrulling oppover, mens Hegel ufortødet funkler og gnister med stø kurs mot lysbølgene.

Jeg opplever (les antar og tror) likevel at DP har enda mindre forvrengning oppover, men kan bli lurt av at Leif Ernstsens har gjemt en smule forvrengningsfenomener under teppet (men målingene tyder på noe annet). Men her er heller ingen opplevelse av stress, klirr og annen støy hos Hegel selv om hele området er bedre opplyst. Så det koker antagelig ned til hva som matcher best til romakustikk og eksisterende utstyr.

Dynamisk og holografisk er det faktisk heller ikke så mye som skiller, heller ikke opplevelsen av krefter i tillegg til den udefinerte opplevelsen av tyngde og storhet av lydbildet. Dette til tross for at begge våre referanser DP og EC har usedvanlig solid grunnfun-

«Våger jeg også å kalle klangbalansen ganske så nøytral, selv med norske high-end ører?»

dament som gjør at artister og instrumenter oppleves nesten fysisk tilstede. Men også Hegel er helt klart solid plantet midt i high-end land, og med en oppløsning som er betydelig høyere og med hørbart mindre forvrengning enn for eksempel den rimeligere Parasound Halo 250 watter som er vår favoritt i grenseområdet mot ekte high-end.

Faktisk ble jeg såpass fascinert av den glitrende diskanten, at jeg begynte å bli nysgjerrig på hvordan Årets forsterker i Japan ville oppleves i forhold. Siden både CD-spillere, høyttalere og kabler generelt er blitt tydelig mørkere (mindre klirr?) de siste par årene, er det muligens ikke lenger like kritisk med hensyn til varme og kropp i typiske transistor-konstruksjoner? Bent Holthe har i denne siste kreasjonen uansett

ikke prøvd å lage en lydmessig margarinverson av rør, men har valgt bare en forsiktig justering mot det klangideale som mange av oss vil hevde er typisk norsk eller skandinavisk.

RAFFINERT PASTELL

Det viste seg at det ikke var særlig vanskelig å høre forskjeller mellom Hegel H4A og andre norske toppstestede produkter som Dynamic Precision A-1s og til en viss grad Electrocompaniet NEMO, sistnevnte lydmessig nærmere DP i klangbalansen enn de fleste synes å tro. Jeg er altså rimelig trygg på de objektive kriterier for lydsforskjeller mellom disse produktene, men er en smule mer i tvil om tolkningen av disse parametre. Hadde jeg vært enda mer positiv om Hegel hadde kostet mer enn dobbelt så mye? Ville jeg da heller omtalt NEMO som litt for feit i mellombassen og DP i forhold noe tilbaketrunket og mørk oppover?

Etterhvert begynte den særdeles oppløste lyden på Hegel også minne meg om en av de mest transparente effektforsterker jeg har hørt, den tyske ASR med batteridrift. Siden jeg ikke har hørt denne på lang tid, kan jeg ikke sikkert si hvor stor den eventuelle kvalitetsforskjellen kan være, men lydkarakteren opplever jeg i hvert fall som temmelig lik. Og ASR er en av de bedre forsterkere på andre siden av hundretusen kroner selv om gjennomsliktigheten og den generelle oppløsningen er mer påtagelig enn trøkket helt nederst.

KONKLUSJON

Hegel H4A er uansett det aller beste kjøpet av disse renspekke high-end produktene fra Norge og Tyskland. Om du da ikke er avhengig av de ekstra kreftene til Electrocompaniet eller er blitt hekta på det enorme trøkket nederst når det gjelder DP. Eller den ultraraffinert oppløsningen til ASR. Men i det minste Electrocompaniet og Dynamic Precision har modeller som er nærmere flaggskipet til Hegel i pris, uten at de positive egenskaper forandrer seg særlig dramatisk.

Uansett så står denne kraftige og solide forsterkeren fra Hegel meget tungt på egne dempefotter og anbefales uten nøling som et glimrende kjøp som vil fungere optimalt i de fleste high-end anlegg. Og det uten tvilsomme imponatorfaktorer; bare en homogen og bredbåndet frekvensgang med flott dynamikk og en livsbejaende diskant. Og med tilstrekkelig krefter til det aller meste. Virkelig et bestekjøp!

Våger jeg også å kalle klangbalansen ganske så nøytral, selv med norske high-end ører? ©

Pris: kr 39.000
Forhandler:
Hi-Fi Center Kjeden A/S